

Извештај о скринингу Србија

Поглавље 27 – Животна средина

Датум састанака за скрининг:

Састанци експланаторног скрининга: 15-19. септембар 2014.

Састанци билатералног скрининга: 17-21. новембар 2014.

I. САДРЖАЈ ПОГЛАВЉА

Циљ политика ЕУ у области заштите животне средине и климатских промена јесте подстицање одрживог развоја, прелазак на привреду ефикасних ресурса, ниске емисије гасова и отпорне на климатске промене, као и привреду заштите животне средине за садашње и будуће генерације. Главна начела правних тековина покривених овим поглављем су следећа: активности превенције, начело „загађивач плаћа“, борба против наношења штете животnoj средини у самом извору, заједничка одговорност, као и интегрисање акција у погледу заштите животне средине, адаптације на климатске промене као и повећања отпорности на катастрофе, у друге политике ЕУ. Правне тековине у овом поглављу обухватају преко 200 правних аката који покривају хоризонтално законодавство, квалитет вода и ваздуха, управљање отпадом, заштиту природе, контролу индустријског загађења и управљање ризицима, хемикалије, буку, цивилну заштиту и климатске промене.

Усклађивање са правним тековинама у овом поглављу захтева значајна финансијска улагања и структурирану сарадњу свих заинтересованих страна, укључујући локалну самоуправу, привреду и цивилно друштво. Поред тога, јака и добро опремљена управа на националном и локалном нивоу јесте императив за спровођење и извршавање усклађивања.

II. КАПАЦИТЕТИ ДРЖАВЕ ЗА УСКЛАЂИВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ

У овом делу укратко су представљене информације које је доставила Србија у току разматрања на састанцима за скрининг у новембру 2014. године и из Пост скрининг документа добијеног 2015. године. Србија је изјавила да прихвата правне тековине о заштити животне средине, климатским променама и цивилној заштити до новембра 2014. године. По наводима Србије, могу се очекивати одређене тешкоће при спровођењу неких делова правних тековина због високих тражених финансијских улагања. Србија је такође навела да генерално постоје административне структуре надлежне за спровођење и извршавање, али да је потребно даље јачање њихових капацитета.

По наводима Србије, за спровођење правних тековина покривених овим поглављем¹, потребан је даљи развој институција и грађење капацитета, запошљавање кадрова, обука, финансирање, као и техничка помоћ.

Србија је усвојила своју Националну стратегију за апроксимацију у области заштите животне средине (НСАЗЖС) 2011. године, као и Пост скрининг акциони план под називом “Транспозиција и спровођење правних тековина у области заштите животне средине и климатских промена – Поглавље 27: статус и планови” у септембру 2015. године.

¹ У процесу усклађивања са правним тековинама ЕУ, Србија је донела законе, уредбе и правилнике. И правилник и уредба се доносе у циљу примене закона (подзаконски акти) и служе за транспозицију техничких питања садржаних у закону. Правилнике доноси Министарство, док Влада доноси уредбе, и једно и друго без скупштинске процедуре.

ЖИВОТНА СРЕДИНА

П.а. Хоризонтално законодавство

Србија је навела да је делимично пренела у национално законодавство Директиву 2011/92/ЕУ **о процени утицаја на животну средину (EIA)** са изменама извршеним Директивом 2014/52/ЕУ, као и Директиву 2001/42/ЕЗ **о стратешкој процени утицаја на животну средину (SEA)**.

Директива EIA 2011/92/ЕУ је делимично пренесена у национално законодавство кроз следеће правне акте: Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009); Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009 и 72/2009); Уредба која прописује Листу (I) пројеката за које је обавезна процена утицаја, и Листу (II) пројеката за које се процена утицаја може захтевати („Службени лист РС“, бр. 114/2008); Закон о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту (Espoo конвенција) („Службени гласник РС“, бр. 102/07); Закон о потврђивању Архуске конвенције („Службени гласник РС“, бр. 38/09); Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10); Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 132/14 и 145/14), као и друго спроведбено законодавство. Измене и допуне уведене Директивом 2014/52/ЕУ нису пренесене у национално законодавство. Србија је навела да ће се потпуна транспозиција Директиве EIA 2011/92/ЕУ са изменама и допунама уведеним Директивом 2014/52/ЕУ постићи у 2017. години.

Србија је навела да је Директива SEA делимично пренесена у национално законодавство кроз Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 88/2010); и Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009 и 72/2009). Србија је ратификовала Espoo конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту и Протокол о стратешкој процени животне средине уз Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту (Espoo конвенција). Србија планира да постигне потпуну транспозицију у национално законодавство Директиве SEA у 2017. години усвајањем измена и допуна постојећих закона и спроведбеног законодавства.

Надлежни органи за спровођење директива EIA и SEA су следећи: Министарство пољопривреде и заштите животне средине - МПЗЖС (3 запослених за SEA и 8 за EIA), Аутономна Покрајина Војводина (2 за SEA/EIA) и локална самоуправа (Град Београд: 6 за EIA, 2 за SEA, 1-2 запослених за сваку општину, 160 запослених за све општине). Пуна имплементација EIA и SEA предвиђа се до краја 2018. године.

Србија је навела да су Директива 2003/4/ЕЗ **о приступу јавности информацијама о животној средини** и Директива 2003/35/ЕЗ **о учешћу јавности и приступу правди** делимично пренесене у национално законодавство. Србија је ратификовала Конвенцију о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине (Архуска конвенција) 2009. године и Протокол о регистрима испуштања и преноса загађујућих материја (PRTR) уз Архуску конвенцију 2011. године. Потпуна транспозиција Директиве 2003/4/ЕЗ у национално законодавство

извршиће се до 2016. године а спровођење до 2018. године. Година 2016. наведена је као крајњи рок за потпуну транспозицију у национално законодавство Директиве 2003/35/ЕЗ а 2018. година за њено спровођење.

На веб сајтовима Министарства пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС) и Агенције за заштиту животне средине Србије (АЗЖС) налазе се ажуриране информације и релевантни документи којима се омогућава приступ јавности информацијама. Друге надлежне институције у овој области су регионалне и локалне власти, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту личних података, пет (5) Архуских центара у Крагујевцу, Суботици, Новом Саду, Нишу и Београду, као и Управни суд Републике Србије. Национални PRTR регистар испуштања и преноса загађујућих материја објављује се онлајн и обухватао је, у 2013. години, 277 објеката који су били најзначајнији извори загађења у Србији. Србија такође добровољно подноси извештаје Е-PRTR од 2011. године.

Србија је навела да је Директива 2004/35/ЕЗ **о одговорности за штету према животној средини (ELD)** у почетној фази транспозиције. Србија је навела да је у фази израде посебан Закон о одговорности за штету према животној средини, којим ће се одредити надлежни органи и омогућити потпуна транспозиција Директиве у 2017. години. Пуна имплементација се планира до краја 2020. године.

По наводима Србије, већина одредби Директиве 2008/99/ЕЗ **о кривичним делима у области животне средине** унета је у Кривични законик, Закон о одговорности правних лица за кривична дела („Службени гласник РС“, бр. 97/08) и Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10). Потпуна транспозиција је била планирана за 2015. годину. Министарство правде је одговорно за усклађивање законодавства са Директивом. Надлежни судови, Јавно тужилаштво и Инспекторат за заштиту животне средине одговорни су за спровођење. Пуна имплементација се предвиђа до краја 2018. године.

Србија је навела да је Директива 2007/2/ЕЗ **о успостављању инфраструктуре за просторне информације у Европској заједници (INSPIRE)** делимично транспонована кроз Закон о државном премеру и катастру (2009). Потпуна транспозиција Директиве INSPIRE планирано је до краја 2015. године, кроз усвајање Закона о Националној инфраструктури геопросторних података (НИГП). Влада је 2010. године установила Савет НИГП и три радне групе за координацију спровођења Директиве. Пуна имплементација Директиве планира се у 2024. години.

II.6. Квалитет ваздуха

Србија је навела да су Директива 2008/50/ЕЗ **о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијем ваздуху у Европи (AQ)** и Директива 2004/107/ЕЗ **о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводонцима у амбијенталном ваздуху (4. Директива кћерка)** у великој мери пренесене у национално законодавство кроз одредбе Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13) и неколико спроведбених аката. Србија планира да пренесе преостале одредбе за обе директиве у

национално законодавство до краја 2018. године. Србија је објаснила да постоје надлежни органи (МПЗЖС, АЗЖС), али да је потребно више кадрова и финансирања за неопходну инфраструктуру и опрему за вршење активности мониторинга. Спровођење обе директиве је у току, одређене су 3 зоне и 8 агломерација и систем за мониторинг квалитета ваздуха који се састоји од 36 станица. Следећи кораци на имплементацији јесу: усвајање три плана о квалитету ваздуха, поновно одређивање зона и агломерација и поновно оцењивање система за мониторинг квалитета ваздуха до 2016. године, израда Стратегије за заштиту ваздуха и Плана имплементације Директиве о квалитету ваздуха до 2018. године. Пуна имплементација за обе директиве предвиђа се до краја 2020. године.

Србија је навела да је Директива 2001/81/ЕЗ о **максималним националним емисијама за одређене загађујуће материје (НЕС)** делимично транспонована кроз Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13) и спроведбено законодавство. Потпуна транспозиција постићи ће се до 2018. године кроз усвајање Уредбе о утврђивању максималних националних емисија за одређене загађујуће материје и потврђивањем Гетеборшког протокола. Србија је потписница Конвенције UNECE о прекограничном загађењу ваздуха на великим удаљеностима (CLTAP). Надлежни органи (МПЗЖС и АЗЖС) су одређени и спровођење Директиве NEC је отпочело. Међутим, тренутно нису одређене максималне националне емисије за релевантне загађујуће материје. Србија планира да припреми Национални план за смањење емисија (NERP) за постојећа велика постројења за сагоревање и План имплементације Директиве до 2018. године, где ће се одредити крајњи рок за пуну имплементацију.

Србија је навела да је Директива 1999/32/ЕЗ о **смањењу садржаја сумпора у одређеним течним горивима** делимично транспонована кроз Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености („Службени гласник РС“, бр. 36/09), Правилник о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла („Службени гласник РС“, бр. 111/15), нови Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14) и друге законе. Србија планира да постигне потпуну транспозицију до краја 2018. године по утврђивању недостатака и пошто се усвоје измене и допуне релевантног законодавства. Надлежни органи јесу: МПЗЖС, Министарство рударства и енергетике и Министарство трговине, туризма и телекомуникација. Србија планира да усвоји План имплементације Директиве до краја 2018. године, што представља крајњи рок за пуну имплементацију.

Србија је навела да су **ВОС Петрол директиве фазе I и II** (Директива 1994/63/ЕЗ фаза I сакупљање бензинских пара и Директива 2009/126/ЕЗ фаза II рекулпација бензинских пара) у великој мери транспоноване у домаће законодавство кроз Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13) и Правилник о техничким мерама и захтевима који се односе на дозвољене емисионе факторе за испарљива органска једињења која потичу из процеса складиштења и транспорта бензина („Службени гласник РС“, бр. 01/12, 25/12 и 48/12). Потпуна транспозиција се очекује до 2020. године. Надлежни органи јесу: МПЗЖС, Министарство рударства и енергетике, АЗЖС и Управа за транспорт опасног терета у оквиру министарства надлежног за саобраћај. Србија је навела да је спровођење обе директиве у почетној фази. План имплементације Директиве припремиће се до 2018. године и тамо ће се навести трошкови и крајњи рок за спровођење.

Ш.в. Управљање отпадом

Србија је навела да је **Оквирна директива о отпаду 2008/98/ЕЗ** углавном транспонована кроз Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10) и 29 подзаконских аката. Србија планира да постигне пуну транспозицију до 2018. године, усвајањем измена и допуна постојећег законодавства и усвајањем нових подзаконских аката. Србија је навела да је МПЗЖС одговорни орган за транспозицију и спровођење Директиве, док је АЗЖС одговорна за мониторинг и извештавање, Инспекција за заштиту животне средине за извршење а покрајински органи и органи локалне самоуправе за спровођење. Србија се налази у поступку усвајања измењене и допуњене Стратегије за управљање отпадом (2016), израде Плана за управљање опасним отпадом (2016), израде Плана имплементације Оквирне директиве о отпаду (2016) и усвајања регионалних планова за управљање отпадом. Развој интегрисаног система за управљање отпадом је у раној фази, по наводима Србије. Србија планира да постигне пуну имплементацију до 2034. године, подложно ревизији по изради Плана имплементације Директиве.

Србија је навела да је Директива 94/62/ЕЗ **о амбалажи и амбалажном отпаду** у потпуности транспонована кроз Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС“, бр. 36/09). Уредба о плану смањења амбалажног отпада у периоду 2015-2019 усвојена је у децембру 2014. године. МПЗЖС је надлежни орган. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2020 године, подложно ревизији по изради Плана имплементације Директиве предвиђеног за 2016. годину.

Србија је навела да је Директива 1999/31/ЕЗ **о депонијама** у великој мери транспонована кроз Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10) и Правилник о депонијама („Службени гласник РС“, бр. 92/10). Србија планира да постигне пуну транспозицију до краја 2018. године, путем измена и допуна постојећег законодавства. Србија је навела да је МПЗЖС одговорни орган за преношење у национално законодавство и спровођење Директиве заједно са покрајинским органима и органима локалне самоуправе за давање дозвола за депоније на својој територији. Србија има 7 регионалних оперативних депонија за неопасан отпад које су у складу са захтевима Директиве о депонијама; такође има 164 депонија које нису у складу са Директивом. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2032, подложно ревизији по изради Плана имплементације Директиве предвиђеног за 2016. годину.

Србија је навела да је транспозиција Директиве 2012/19/ЕУ **о отпаду од електричне и електронске опреме (WEEE)** још увек у почетној фази, будући да је делимично пренесена у домаће законодавство кроз Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10) и Правилник о листи електричних и електронских производа, мерама забране и ограничења коришћења електричне и електронске опреме која садржи опасне материје, начину и поступку управљања отпадом од електричних и електронских производа („Службени гласник РС“, бр. 99/10). Србија планира да постигне потпуну транспозицију до краја 2018. године, кроз измене и допуне постојећег законодавства. Србија је навела да је МПЗЖС надлежни орган. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2030. године, подложно ревизији по изради Плана имплементације Директиве предвиђеног за 2016. годину.

Србија је навела да је Директива 2006/66/ЕЗ о **батеријама и акумулаторима** делимично пренесена у национално законодавство кроз Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10) и Правилник о начину и поступку управљања истрошеним батеријама и акумулаторима („Службени гласник РС“, бр. 86/2010). Србија планира да постигне пуну транспозицију до краја 2018. године изменама и допунама постојећег законодавства. Србија је навела да је МПЗЖС надлежни орган и да је имплементација у почетној фази. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2026. године, подложно ревизији по изради Плана имплементације Директиве предвиђеног за 2016. годину.

Србија је навела да је Директива 96/59/ЕЗ о **одлагању полихлорованих бифенила и полихлорованих терфенила (PCB/PCF)** у великој мери пренесена у национално законодавство кроз Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10) и Правилник о поступању са уређајима и отпадом који садржи PCB („Службени гласник РС“, бр. 37/11). Србија планира да постигне пуну транспозицију до краја 2018. године изменама и допунама постојећег законодавства. Србија је навела да је МПЗЖС надлежни орган за преношење у национално законодавство и имплементацију, док је Инспекторат за заштиту животне средине одговоран за извршење Директиве. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2020. године.

Србија је навела да је национално законодавство хармонизовано са Уредбом бр. 850/2004 о **дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs)**. Србија је потписница Стокхолмске конвенције о дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs), а Национални план имплементације (2009) је основа за имплементацију Стокхолмске конвенције. Србија је навела да је садашњи систем у Србији за управљање отпадом POPs хемикалија и управљања POPs отпадом скоро у потпуности усклађен са захтевима ЕУ. МПЗЖС је одговорна институција за имплементацију, док је АЗЖС одговорна за мониторинг и извештавање у погледу POPs у животној средини. Пуна имплементација ће се постићи до 2020. године.

По наводима Србије, Директива 2000/53/ЕЗ о **отпадним возилима (ELV)** је у великој мери пренесена у национално законодавство кроз Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10) и Правилник о начину и поступку управљања отпадним возилима („Службени гласник РС“, бр. 98/10) и друго спроведбено законодавство. Србија планира да постигне пуну транспозицију до краја 2018. године изменама и допунама постојећег законодавства. Србија је навела да су надлежни органи: МПЗЖС, Министарство унутрашњих послова, Управа царина, АЗЖС и регионални органи и органи локалне самоуправе. Србија је навела да је Директива у почетној фази имплементације. Србија планира да изради Национални план за опасан отпад, укључујући отпадна возила, као и Национални план за отпадне возила до 2016. године, као и да постигне пуну имплементацију Директиве до краја 2028. године.

Србија је навела да је Директива 2011/65/ЕУ о **ограничењу употребе одређених опасних супстанци у електричној и електронској опреми (RoHS)** делимично пренесена у национално законодавство кроз Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10) и подзаконске акте. Србија предвиђа да постигне пуну транспозицију до

2018. године изменама и допунама постојећег законодавства. Србија је навела да је МПЗЖС надлежни орган. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2018. године.

По наводима Србије, Директива 86/278/ЕЕЗ **о канализационом муљу** је у почетној фази транспозиције. Србија планира да постигне потпуну транспозицију до краја 2018. године, усвајањем измена и допуна постојећег законодавства и усвајањем нових подзаконских аката. Србија је навела да је МПЗЖС надлежни орган и да је имплементација у почетној фази. Србија је навела да ће припремити Стратегију за управљање канализационим муљем где ће се одредити крајњи рок за пуну имплементацију.

Србија је навела да спроводи многе одредбе Уредбе (ЕЗ) 1013/2006 **о прекограничном кретању отпада**. Србија је потписница Базелске конвенције о контроли прекограничног кретања опасних отпада и њиховом одлагању („Службени лист СРЈ“, бр. 2/1999). Србија је навела да је МПЗЖС надлежни орган. По наводима Србије, припреме за пуну примену ће се завршити до 2018. године, док се пуна имплементација очекује до дана приступања ЕУ.

Србија је навела да је њено законодавство делимично усклађено са Директивом 2006/21/ЕЗ **о отпаду из екстрактивних индустрија (рударски отпад)**, кроз Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 88/2011). Србија је навела да је Министарство рударства и енергетике надлежни орган и да је имплементација Директиве у почетној фази. Србија планира да постигне пуну транспозицију до краја 2016. године, усвајањем релевантних спроведбених аката. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2020. године.

П.г. Квалитет вода

Србија је навела да је Оквирна директива 2000/60/ЕЗ **о водама (WFD)** делимично пренесена у домаће законодавство кроз Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10 и 93/12) и неколико спроведбених аката. Србија планира да постигне пуну транспозицију до краја 2018. године изменама и допунама постојећег законодавства. Србија је навела да је имплементација Директиве почела, али да је у почетној фази. Мониторинг стања вода је почео, али је само делимично у складу са захтевима WFD, док је припрема планова управљања речним сливовима у почетној фази, по наводима Србије. Србија је навела да је Републичка дирекција за воде у оквиру МПЗЖС надлежни орган, али да њени административни и финансијски капацитети још увек нису довољни. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2041. године, подложно ревизији по изради Плана имплементације Директиве предвиђеног за 2017. годину.

Србија је навела да је транспозиција Директиве Савета 2008/105/ЕЗ **о стандардима квалитета животне средине у области политике вода** делимично извршена. Пуна усклађеност законодавства се предвиђа до 2018. године, кроз усвајање Закона о водама и подзаконских аката у вези с тим. Србија је навела да је имплементација Директиве у раној фази, и да се већ врши мониторинг 35 супстанци, али не на читавој територији земље, као и да 24 супстанце још увек чекају да буду обухваћене системом мониторинга. Недовољно финансирање сектора види се у смањеном нивоу активности мониторинга. Србија планира

да постигне пуну имплементацију до краја 2033. године, подложно ревизији по изради Плана имплементације Оквирне директиве о водама предвиђеног за 2017. годину.

Србија је навела да је Директива 2009/90/ЕЗ о техничким спецификацијама за хемијску анализу и мониторинг статуса воде делимично транспонована кроз Уредбу о граничним вредностима приоритетних и хазардних супстанци које загађују површинске воде. Потпуна транспозиција и имплементација Директиве се очекује у 2016/2017.

Србија је навела да је Директива 2006/118/ЕЗ о заштити подземних вода од загађења и пропадања у раној фази усклађивања законодавства. Планира се да законодавни оквир буде у потпуности утврђен до 2018. године кроз измене и допуне Закона о водама и усвајање даљег секундарног законодавства о заштити подземних вода од загађења и пропадања. Имплементација Директиве је такође у раној фази, по наводима Србије, будући да је хемијски мониторинг извршен на 31 од 153 водних тела подземних вода. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2032. године, подложно ревизији по изради Плана имплементације Оквирне директиве о водама предвиђеног за 2017. годину.

Србија је навела да је транспозиција Директиве 91/676/ЕЕЗ о заштити вода од загађења узрокованог нитратима из пољопривредних извора у почетној фази са неколико одредби рефлектованих у Закону о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 93/12). Усклађивање законодавства ће обухватати измене и допуне овог закона ради успостављања правног основа за одређивање зона рањивих на нитрате и усвајање Кодекса добре пољопривредне праксе. Србија планира да оконча усклађивање законодавства са Директивом до краја 2018. године. Србија је навела да је имплементација Директиве о нитратима у раној фази, као и да напредак зависи од постојања законодавног основа који омогућава имплементацију. Главни кораци у имплементацији обухватаће, између осталог, идентификацију вода погођених загађивањем нитратима, одређивање рањивих зона, успостављање програма мониторинга, као и акционих програма. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2022. године; Планом имплементације Директиве одредиће се тачнија динамика имплементације.

Србија је навела да је Директива 91/271/ЕЕЗ о третману комуналних отпадних вода (UWWTD) делимично транспонована кроз Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 93/12) и подзаконске акте. Главни недостаци тичу се одређивања агломерација и осетљивих подручја, поступка издавања дозвола, извештавања и транспозиције Анекса I. Србија планира да постигне потпуну усклађеност законодавства до краја 2018. године усвајањем новог Закона о водама и усвајањем нових подзаконских аката. Одговорности органа надлежних за спровођење Директиве UWWTD још треба да се разјасне на националном, регионалном и локалном нивоу. По наводима Србије, имплементација је још увек у раној фази: одређивање осетљивих подручја се планира до 2018. године, поступак издавања дозвола и лиценци до 2018. године, а систем извештавања до 2020. године. Србија планира да постигне пуна имплементацију до краја 2041. године; док ће се Планом имплементације Директиве одредити тачнија динамика имплементације.

Што се тиче Директиве 98/83/ЕЗ о води за пиће (која је измењена и допуњена уредбама (ЕЗ) бр. 1882/2003 и (ЕЗ) бр. 596/2009), Србија је навела да ју је делимично пренела у домаће законодавство кроз Закон о безбедности хране („Службени гласник РС”, бр. 41/09),

Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10 и 93/12) и друге законе и прописе. Усклађивање ће се наставити кроз усвајање Правилника о хигијенској исправности воде за пиће и даље измене и допуне постојећег законодавства. Србија планира да постигне пуну транспозицију до краја 2016. године. Имплементација Директиве о води за пиће је у току. Надлежни органи постоје. Србија је навела да 50% комуналних система за водоснабдевање обезбеђује воду адекватног физичко-хемијског и микробиолошког квалитета. Систем мониторинга на националном нивоу успоставиће се 2016. године. Слаба инфраструктура и недовољна финансијска средства представљају изазове за имплементацију Директиве. Србија планира да постигне пуну имплементацију до 2034. године; а Планом имплементације Директиве одредиће се тачнија динамика имплементације.

Србија је навела да не постоји важеће законодавство за преношење Директиве 2007/6/ЕЗ (измењену и допуњену Уредбом (ЕЗ) бр. 596/2009) **о води за купање** у национално законодавство. Квалитет вода за купање је посредно прописан Уредбом о класификацији вода („Службени гласник СРС, бр. 5/68) и Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту („Службени гласник РС“, бр. 50/12). Правилник о квалитету воде за купање је у фази припреме и њиме ће се обезбедити пуна усклађеност са Директивом. Имплементација Директиве такође зависи од усвајања Правилника и класификације вода за купање, што треба постићи до 2020. године.

Србија је навела да је Директива 2007/60/ЕЗ **о процени и управљању ризицима од поплава** транспонована у Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10 и 93/12). Даље усклађивање ће се извршити путем измена и допуна Закона о водама (планирано за 2017. годину) и усвајањем Правилника о утврђивању методологије за израду карата опасности од поплава и карата ризика од поплава. Србија планира да постигне пуну транспозицију до краја 2018. године. Србија је навела да је имплементација Директиве о поплавама у раној фази. Прелиминарна оцена ризика од поплава је завршена 2012. године, али је обухватала само флувијалне поплаве. Израда карата опасности од поплава и карата ризика од поплава завршиће се до 2021. године. Надлежни органи су МПЗЖС/Републичка дирекција за воде и комунална предузећа. Србија планира да постигне пуну имплементацију до 2021. године.

Србија је навела да Директива 2008/56/ЕЗ **о успостављању оквира за деловање заједнице у области поморске политике животне средине** није пренесена у национално законодавство. Србија планира пуну усклађеност законодавства са Директивом до краја 2017. године. Србија је навела да је имплементација Директиве у раној фази. Пуна имплементација ове директиве се планира за 2020. годину кроз имплементацију Оквирне директиве о водама и међународну сарадњу у сливу Дунава под Међународном комисијом за заштиту реке Дунав (ICRDR).

П.д. Заштита природе

Србија је навела да је Директива 92/43/ЕЕЗ **о стаништима** у великој мери транспонована кроз Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09) и његових спроведбених аката. Даље усклађивање законодавства извршиће се путем усвајања измена и допуна Закона о заштити природе и Уредбе о еколошкој мрежи. Србија планира да

постигне пуну транспозицију до краја 2020. године. По наводима Србије, имплементација Директиве је у почетној фази. Одређени су надлежни органи на националном, регионалном и локалном нивоу: МПЗЖС, АЗЖС, Републички геодетски завод, Завод за заштиту природе и Покрајински завод за заштиту природе. Србија је започела поступак идентификације и одређивање подручја од важности за ЕУ (SCI), што ће се наставити до 2020. године имајући у виду успостављање еколошке мреже. Србија планира да постигне пуну имплементацију до 2020. године.

Србија је навела да је Директива 2009/147/ЕЗ **о птицама** у потпуности транспонована још од 2010. године Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10), Законом о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, бр. 18/10) и спроведбеним законодавством. Србија је припремила Прелиминарну националну листу врста наведену у Анексу I Директиве (88 локалних врста и 46 миграторних врста), која треба да се заврши до 2016. године, као и Прелиминарну листу подручја посебне заштите - SPA (43 подручја). Србија је предузела мере да обезбеди да лов врста из Анекса II не угрози напоре у погледу заштите, док су одређени начини хватања и убијања забрањени. Надлежни органи на националном нивоу су МПЗЖС, АЗЖС, Завод за заштиту природе Републике Србије и Инспекторат за заштиту животне средине и Ловна инспекција. Србија планира да постигне пуну имплементацију до 2020. године.

По наводима Србије, одредбе уредби (ЕЗ) бр. 338/97 и (ЕЗ) 865/2006 **о промету дивљим биљним и животињским врстама (CITES)** рефлектују се у неколико закона, као што су: Закон о заштити животне средине, Закон о заштити природе, Кривични законик, Правилник о прекограничном промету и трговини заштићеним врстама. Србија је навела да ће се све одредбе Уредбе обухватити српским законодавством до 2016. године усвајањем новог Закона о прекограничном промету и трговини дивљим врстама. У смислу имплементације, надлежни органи су одређени, мада њихове надлежности још увек нису јасно утврђене. Уредба CITES се делимично спроводи путем различитих мера: санкционисање кривичних дела, систем мониторинга за издавање извозних дозвола, информисање јавности и подизање свести, мониторинг усклађености са сразмерном инспекцијом и извршењем. По наводима Србије, пуна имплементација ће се постићи до 2020. године.

Србија је навела да ће све одредбе Уредбе 511/2014 о **Протоколу из Нагоје** постати непосредно важеће у српском законодавству кроз Закон о потврђивању Протокола из Нагоје о приступу генетским ресурсима и праведној и равноправној подели користи које проистичу из коришћења тих ресурса (АТС) до 2020. године.

Србија је навела да се спроводе одређене одредбе Уредбе (ЕЕЗ) бр. 3254/91 **којом се забрањује коришћење замки за животиње**. Коришћење замки је забрањено националним законом. Надлежни органи су: МПЗЖС, Царина, Полиција, Инспекторат за заштиту животне средине, ловни инспектори итд. Србија је навела да ће Уредба бити директно важећа до 2018. године.

Србија је навела да је Директива 1999/22/ЕЗ **о зоолошким вртovima** делимично пренесена у домаће законодавство. Србија планира да постигне пуну усклађеност законодавства до 2016. године а пуну имплементацију до 2018. године. Спровођење Директиве о ЗОО

вртovima започела је оценом свих постојећих зоолошких вртова имајући у виду одређивање могућности издавања лиценце. МПЗЖС, Инспекторат за заштиту животне средине и Ветеринарска инспекција одређени су као надлежни органи.

Србија је навела да ће се пуна усклађеност са Директивом 83/129/ЕЕЗ која се тиче увоза **кожа младунаца фоке** и Уредбом (ЕЗ) бр. 1007/2009 о трговини производима од фоке и њеном спроведбеном Уредбом (ЕУ) бр. 737/2010 постићи до 2016. године. Надлежни органи јесу: Министарство финансија, Министарство унутрашњих послова, Управа пограничне полиције и Инспекторат за заштиту животне средине. Србија планира да постигне пуну имплементацију до краја 2018. године.

Што се тиче Уредбе (ЕЗ) бр. 2173/2005 о шумама, управљању шумама и спречавању **незаконите трговине (FLEGT)** и **дрвној грађи** и успостављању система за FLEGT лиценцирање за увоз дрвне грађе у Европску унију (Уредба FLEGT), Србија је навела да је имплементација у још увек веома раној фази. Исто важи за Уредбу (ЕУ) бр. 995/2010, где су одређене обавезе оператера који стављају дрвну грађу у промет на тржишту (Уредба о дрвној грађи). Србија још није одредила надлежне органе за имплементацију ове две уредбе. Србија планира да постигне пуну имплементацију до 2020. године.

П.ђ. Индустриско загађење и управљање ризицима

Што се тиче Директиве 2010/75/ЕУ о **индустриским емисијама (IED)**, Србија је навела да се неке од њених одредби рефлектују у Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине (2004, Закон о ИСКЗ), Закону о управљању отпадом, Закону о заштити ваздуха и неколико подзаконских аката. Србија је навела да је делимично транспоновала поглавља I и II (ИСКЗ), III (о LCP - велика постројења за сагоревање) и IV (о (ко-)инсинерацији отпада) из Директиве о индустриским емисијама, док транспозиција Поглавља V (о VOC) и VI (о TiO₂) није постигнута у тренутку билатералног скрининга. По наводима Србије, пуна усклађеност законодавства са Директивом постићи ће се до 2018. године, усвајањем измена и допуна постојећих закона, усвајањем нових закона и нових подзаконских аката.

Србија је почела да спроводи Директиву, али је навела да је то још увек у почетној фази имплементације. Имплементација поглавља II и III је мало више напредовала, мада је издато тек неколико дозвола (10 од 196). Србија планира да финализује поступак издавања дозвола до краја 2020. године. Србија припрема планове имплементације Директиве за поглавља II и III. По наводима Србије, имплементација поглавља IV и V је још увек тек на почетку. План имплементације Директиве за Поглавље IV планира се да се припреми до 2016. године. Србија је одредила надлежне органе за транспозицију и имплементацију Директиве: МПЗЖС и регионалну управу и локалну самоуправу. Инспекција за заштиту животне средине је одговорна за извршење закона. Србија није тачно одредила датум за пуну имплементацију Директиве, али намерава да поднесе захтев за прелазни период за сва поглавља Директиве, изузев за Поглавље VI, које се не може применити за Србију будући да се титанијум-диоксид не производи у Србији.

Србија је навела да је **Seveso III** Директива (Директива Савета 2012/18/EУ о контроли опасности од великог удеса који укључује опасне супстанце) у почетној фази транспозиције. Пуна усклађеност законодавства се планира до 2018. године усвајањем Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце и неколико правилника којим се релевантни анекси Директиве преносе у домаће законодавство. Имплементација Seveso III Директиве још није почела, међутим, Србија делимично спроводи претходну Seveso II Директиву. Оператери објеката вишег нивоа су сачинили 44 безбедносна извештаја и интерне планове у ванредним ситуацијама које су поднели надлежним органима. Документи политике спречавања удеса сачињени су за сва Seveso постројења/објекте нижег нивоа. Србија је навела 2020. годину као крајњи рок за пуну имплементацију Seveso III Директиве.

Србија је навела да је Директива 2004/42/EЗ о лако испарљивим органским једињењима у одређеним бојама (VOC) делимично пренесена у домаће законодавство. Србија планира да постигне пуну транспозицију Директиве до 2018. године. Србија је навела 2020. годину као крајњи рок за пуну имплементацију.

Србија је навела своју намеру да усклади своје законодавство до краја 2015. године са Уредбом (ЕЗ) бр. 1221/2009 о доборовољном учешћу организација у систему управљања заштитом животне средине и провере (EMAS) и Уредбом (ЕЗ) бр. 66/2010 о еко-знаку ЕУ. Имплементација ове две уредбе је у раној фази, по наводима Србије. Србија планира да у потпуности имплементира ове уредбе до 2020. године.

II.e. Хемикалије

По наводима Србије, на снази су Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15) и неколико правилника који су кључни инструменти за усклађеност законодавства са правним тековинама ЕУ у области хемикалија. МПЗЖС је главни надлежни орган за хемикалије. Инспекција за животну средину је главно тело задужено за извршење.

Србија је навела да је од 2009. године постигнут висок степен хармонизације националног законодавства са **REACH** Уредбом (Уредба (ЕЗ) бр. 1907/2006 која се тиче регистрације, евалуације, ауторизације и рестрикције хемикалија) са изузетком одредби REACH које сувише зависе од чланства у ЕУ да би се уградиле у српско законодавство у претприступном периоду (тј. неке обавезе које се тичу регистрације, ауторизације и корисника у даљим фазама прераде хемикалија). Србија је одредила надлежне органе (МПЗЖС). Подаци о правним лицима и хемикалијама стављеним у промет на српско тржиште прикупљају се преко Регистра хемикалија и оператери имају обавезу да подносе извештаје са подацима о хемикалијама које се стављају у промет на тржиште. Србија је одредила које институционалне аранжмане и инфраструктуру треба надоградити да би се обезбедио будући приступ надлежним органима алатима и базама података Европске агенције за хемикалије (ЕСНА), и установила је систем инспекције и извршења, укључујући казне за непоступање у складу са законима и прописима. Србија је установила службу за помоћ за давање информација и савета произвођачима, увозницима и дистрибутерима о одговорностима и обавезама по основу REACH Уредбе. Национална

служба за помоћ је добила статус посматрача у Европској мрежи HelpNet 2011. године. Србија планира да имплементира Уредбу до 2020. године, изузев неких одредби за које Србија намерава да поднесе захтев за прелазни период.

Србија је навела да је усклађеност са **CLP Уредбом (Уредба 1272/2008 о класификацији, означавању и паковању супстанци и мешавина)** у великој мери постигнута. Израђен је Списак класификованих супстанци где су класификоване и означене супстанце које се највише користе, док се супстанце које се не налазе у обавезној класификацији базирају на расположивим подацима. Списак класификованих и означених супстанци израђен је у складу са CLP Уредбом уз нотификације достављене ЕСНА и већ се користе као извор информација за индустрију. Национална служба за помоћ за давање информација је установљена 2010. године за пружање помоћи предузећима и малим и средњим предузећима, а за ову службу се предвиђа да ће постати чланица ЕСНА мреже служби за помоћ по приступању. Пуна усклађеност са Уредбом постићи ће се до 2020. године.

Србија је навела да је национално законодавство делимично хармонизовано са деловима који се тичу извоза живе из Уредбе (ЕЗ) 1102/2008 **о металној живи** и да ће се пуна усклађеност са овим делом постићи до 2015. године изменама и допунама постојећег законодавства. Србија је потписала Минамата конвенцију 2014. године, али до ратификације и имплементације Конвенције још увек није дошло. Пуна имплементација Уредбе постићи ће се до 2020. године.

Србија је навела да је Директива 87/217/ЕЕЗ **о спречавању и смањењу загађења животне средине азбестом** у великој мери транспонована кроз Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10) и подзаконске акте. Потпуна транспозиција планира се да се постигне до краја 2018. године изменама и допунама постојећег законодавства. Надлежни органи јесу: МПЗЖС, АЗЖС, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство здравља, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Инспекција за заштиту животне средине. Србија планира да постигне пуну имплементацију до 2020. године.

Србија је навела да је национално законодавство усклађено са Директивом 98/8/ЕЗ која је претходила Уредби (ЕУ) бр. 528/2012 **којом се уређује стављање у промет и коришћење биоцидних производа**, кроз Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 25/15). Србија намерава да усклади своје законодавство са променама извршеним на нивоу ЕУ када је у питању уређење биоцидних производа до 2016. године усвајањем новог закона. Имплементација је у току. Србија је установила Регистар биоцидних производа стављених у промет. По наводима Србије, имплементација ће се постићи до 2020. године, изузев одређених одредби за које Србија намерава да поднесе захтев за прелазни период.

Србија је навела да је њено национално законодавство хармонизовано са Уредбом (ЕЗ) бр. 689/2008 **која се тиче извоза и увоза опасних хемикалија**. Процедура нотификације и информисаног пристанка (PIC) за увоз и извоз такође је установљена у складу са захтевима Ротердамске конвенције чија је Србија потписница од 2009. године. Успостављен је систем казни и контроле. Надлежни орган је МПЗЖС. Пуна имплементација Уредбе предвиђа се за 2020. годину.

Србија је навела да је национално законодавство хармонизовано са Уредбом бр. 850/2004 **о дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs)**. Србија је навела да је ратификовала релевантне међународне акте: UNECE Протокол уз Конвенцију о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима (LRTAP) из 1979. године и Стокхолмску конвенцију о дуготрајним органским загађујућим материјама. У априлу 2015. године, Србија је усвојила и ажурирала Национални план имплементације (НПИ) за имплементацију обавеза на основу Стокхолмске конвенције. Србија је навела да је институционални оквир за управљање POPs установљен, као и да је садашњи систем за управљање отпадом POPs хемикалија и управљања POPs отпадом скоро у потпуности хармонизован са системом ЕУ. МПЗЖС је орган надлежан за имплементацију, док је АЗЖС одговорна за мониторинг и извештавање у вези са дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs) у животној средини. Пуна имплементација ће се постићи до 2020. године.

Србија је навела да је Директива 2010/63/ЕУ **о заштити животиња које се користе у научне сврхе** делимично транспонована Законом о добробити животиња („Службени гласник РС“, бр. 41/09). По наводима Србије, пуна усклађеност законодавства са Директивом предвиђа се за крај 2018. године изменама и допунама постојећег законодавства. Надлежни органи су Управа за ветерину, Етичка комисија за заштиту добробити огледних животиња и Етички савет за добробит огледних животиња. Србија предвиђа пуну имплементацију до 2020. године.

Ш.ж. Бука

Србија је навела да је Директива 2002/49/ЕЗ **у вези са проценом и управљањем буком у животној средини** делимично транспонована Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/2009 и 88/2010) и спроведеним законодавством (2010). По наводима Србије, транспозиција преосталих одредби предвиђа се углавном за 2016. годину усвајањем измена и допуна постојећег законодавства. Потпуна транспозиција се предвиђа до 2018. године. Имплементација Директиве у вези са проценом и управљањем буком у животној средини још увек је у раној фази, по наводима Србије. Надлежности у области буке су подељене између националног, регионалног и општинског нивоа. МПЗЖС и АЗЖС су одговорни за целокупну имплементацију Директиве, док је Инспекција за заштиту животне средине задужена за извршење. Имплементација Директиве извршиће се путем израде карата буке и акционих планова до 2020. године.

ЦИВИЛНА ЗАШТИТА

Србија је навела да је учинила важне кораке ка грађењу и надоградњи свог система за управљање ванредним ситуацијама, а посебно усвајањем Закона о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 92/11, 93/12) и Националне стратегије заштите и спасавања у ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 86/11). Србија је навела

да је започела израду Националног плана за процену ризика и Националног плана за заштиту и спашавање (у ванредним ситуацијама).

Надлежни орган је Министарство унутрашњих послова, које је установило Сектор за управљање ванредним ситуацијама који је одговоран за припрему и спровођење акција у управљању ванредним ситуацијама. Србија је навела да та организација захтева финансијска средства и јачање административног капацитета.

У априлу 2015. године, Србија је потписала Споразум о учешћу у **Механизму цивилне заштите ЕУ**, који је установљен Одлуком бр. 1313/2013/ЕУ. По ратификацији на дан 26. маја 2015. године, Србија је постала 33. држава учесница у Механизму.

Србија је пружила уверавања да је Српско-руски хуманитарни центар установљен у Нишу намењен јачању билатералне сарадње између две земље у области управљања у катастрофама.

КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ

Србија је ратификовала Оквирну конвенцију УН о климатским променама (UNFCCC) 2001. године и Протокол из Кјота 2008. године; Србија није потписница Анекса I UNFCCC. По Копенхашком споразуму, Србија је добровољно пристала на ограничење емисија гасова са ефектом стаклене баште за 18% до 2020. године у поређењу са нивоима из 1990. године. Србија је поднела своје Прво национално саопштење UNFCCC-у 2010. године и тренутно ради на финализацији свог Првог двогодишњег ажурираног извештаја и припрема своје Друго национално саопштење, за које се планира да се поднесу Секретаријату UNFCCC у 2016. години. Србија је поднела свој Намеравани национално одређени допринос (*INDC*) по Париском споразуму о клими из 2015. године, који ће ступити на снагу после 2020. године, најкасније. Србија је потписница Бечке конвенције о заштити озонског омотача (1999) и Монреалског протокола о супстанцама које оштећују озонски омотач (2005) и ратификовала је све измене и допуне у вези са тим. Србија спроводи све ове **међународне споразуме**.

Србија је навела да је започела транспозицију правних тековина ЕУ везане за климу. Србија је навела да ће наставити да гради свој законски оквир у складу са правним тековинама ЕУ до 2020. године и даље. Србија је такође објаснила да мора да ојача своје административне капацитете за деловање у области климатских промена.

Србија је навела да ће њен приоритет бити фокусирање напора на спровођење Уредбе (ЕУ) бр. 525/2013 (Уредба о **механизму за мониторинг** – MMR) и делегираних и спроведбених аката усвојених на основу тога. У 2015. години, Србија је почела да ради на пројекту “Успостављање механизма за имплементацију MMR“. Србија је навела као текуће активности следеће: припрема инвентара гасова са ефектом стаклене баште (GHG) за период 1990–2014; припрема пројекција програма ублажавања до 2020. године по Првом двогодишњем ажурираном извештају (FBUR) за Оквирну конвенцију УН о климатским променама (UNFCCC), пројекције и програм митигације за 2020. годину и 2030. годину по

Другом Националном саопштењу (SNC) за UNFCCC и Програм прилагођавања за три сектора (оцена рањивости за хидрологију и водне ресурсе, пољопривреду и шумарство). Планира се да се FBUR и SNC поднесу до 2016. године. Србија је навела да до сада нису спроведене никакве одређене мере у области прилагођавања на штетне утицаје климатских промена.

Србија је навела да је МПЗЖС започело израду законодавства за усклађивање са Директивом 2003/87/ЕЗ **о успостављању схеме за трговину емисијама гасова са ефектом стаклене баште** у оквиру Заједнице (Систем трговине емисијама у ЕУ или ЕУ ETS). На основу Одлуке Владе из септембра 2014. године, постављени су институционални темељи за аспекте мониторинга, извештавања и верификације (MRV) везано за ЕУ ETS. Идентификовано је неких 120 стационарних постројења у Србији која потенцијално потпадају под ЕУ ETS. Још није успостављен мониторинг, извештавање и верификација (MRV) система емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са ЕУ ETS. Међутим, израђени су подзаконски акти који би требало да ступе на снагу најкасније 2016. године да би се подржало успостављање институционалне структуре за MRV у 2017. години. Србија је навела 2020. годину као крајњи рок за пуну имплементацију.

Србија је навела, како је предвиђено Директивом 2008/101/ЕЗ **о укључивању ваздухопловних активности у ЕУ ETS**, да је оператер Air Serbia део ЕУ ETS ваздухопловне схеме од 2010. године. Србија је навела да нема других комерцијалних ваздухопловних оператера. Надлежна држава чланица за Air Serbia је Немачка и њен ЕУ ETS национални орган Deutsche Emissionshandelsstelle (DEHSt). У складу са Директивом, Air Serbia предаје емисионе јединице у Регистру ЕУ, које одговарају верификованим емисијама за 2013. и 2014. годину до 30. априла 2015. године. Србија такође има три друга ваздухопловна оператера за које сматра да не потпадају под област примене Директиве. Директорат цивилног ваздухопловства (ДЦВ) обезбедиће техничку подршку Јединици за климатске промене у погледу оцене планова мониторинга, извештаја о верификованим емисијама и захтева за бесплатне ваздухопловне алокације од стране ваздухопловних оператера.

Што се тиче Одлуке о **заједничким напорима (ESD) 406/2009/ЕЗ**, Србија је навела да је усклађивање у раној фази. Тренутно, Србија нема институционалну структуру за имплементацију ESD. Пројекат "Израда Стратегије за борбу против климатских промена и Акционог плана" обухвата одређене акције планирања за имплементацију. То би требало да резултује у одређивању циљева за 2020. годину, 2030. годину, као и дугорочног оквира до 2050. године, обухватањем и ESD сектора. То би такође требало да обезбеди процену трошкова, стратегију финансијских улагања, планове имплементације правних тековина у области климатских промена, грађење административних капацитета и интегрисање акције у области климатских промена у све релевантне секторске политике и стратегије, као што су енергетика, пољопривреда и транспорт. Србија је навела 2020. годину као крајњи рок за пуну имплементацију.

Многе одредбе **уредби ЕУ о супстанцама које оштећују озонски омотач (ODS)** (углавном Уредба ЕЗ/1005/2009) и **поступању са флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште (Ф-гасови)** (углавном Уредба ЕЗ/842/2006), рефлектују се, између осталог, у Закону о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13), Уредби о

поступању са супстанцама које оштећују озонски омотач („Службени гласник РС“, бр. 114/13); као и Уредби о поступању са флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС“, бр. 120/13). Србија је усвојила План о управљању постепеним смањењем коришћења хидрохлорофлуороугљоводоника (HCFC), чије је спровођење у току. Систем издавања дозвола постоји од 2004. године, као што је систем квота од 2012. године. Србија планира да одреди сертификациона тела и усвоји систем квота за одређену опрему која садржи супстанце које оштећују озонски омотач (ODS) до 2016. године. Обука запослених за извршење је у току. Србија је навела 2021. годину као крајњи рок за пуну имплементацију.

Србија је навела да су Директива 98/70/ЕЗ **о квалитету бензина и дизел горива** и Директива Савета 93/12/ЕЕЗ која је мења и допуњава, делимично транспоноване кроз усвајање Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС“, бр. 36/09), Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива („Службени гласник РС“, бр. 123/12, 63/13 и 75/13); Закона о заштити потрошача („Службени гласник РС“, бр. 73/10), Закона о стандардизацији („Службени гласник РС“, бр. 36/09) и Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14). Предвиђа се и друго спроведбено законодавство. Министарство рударства и енергетике је надлежно за доношење прописа којима се прописује квалитет нафтних производа. Министарство трговине, туризма и телекомуникација је надлежно за контролу квалитета робе која се дистрибуира на тржишту Републике Србије. Институт за стандардизацију је одговоран за усвајање стандарда који се тичу горива. Планира се сарадња са индустријом. Србија је навела 2020. годину као крајњи рок за пуну имплементацију.

Што се тиче **емисија CO₂ из аутомобила и комбија**, Србија је навела да још увек није транспоновала Директиву 1999/94/ЕЗ о расположивости информација за потрошаче о потрошњи горива и емисијама CO₂ у вези са продајом нових путничких возила. Међутим, Србија је објаснила да је већина увезених возила већ означена у складу са Директивом будући да су та возила увезена из ЕУ. Агенција за безбедност саобраћаја (АБС) је надлежни орган, док је Министарство унутрашњих послова одговорно за поступак регистрације возила. Србија још није спровела Уредбу (ЕЗ) бр. 443/2009 **о стандардима емисије за нова возила** или Уредбу (ЕУ) 510/2011 **о стандардима емисије за нова лака комерцијална возила**. Србија је навела 2018. годину као крајњи рок за пуну имплементацију.

Србија је навела да су неке одредбе Директиве 2009/31/ЕЗ **о хватању и складиштењу угљеника (CCS)** транспоноване Законом о рударству и геолошким истраживањима. На основу овог закона, Србија намерава да усвоји спроведбено законодавство да би постигла потпуну транспозицију у 2018. години. Србија је навела да је Министарство рударства и енергетике одговорно за спровођење.

Што се тиче прилагођавања на климатске промене, Србија је започела припреме за израду Националног плана за адаптацију на климатске промене у сарадњи са UNDP. План ће садржавати приоритетне мере и акције у погледу сектора хидрологије и водних ресурса, пољопривреде и шумарства, на основу анализе трошкова и користи.

Србија је навела следеће надлежне органе у административном смислу за акцију у погледу климатских промена:

Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС) преузима генералну надлежност у области климатских промена, укључујући усклађивање законодавства, надзор, мониторинг и извештавање. Министарство има Јединицу за климатске промене која броји пет запослених чланова, као и Јединицу за заштиту ваздуха и озонског омотача са шест запослених надлежних за супстанце које оштећују озонски омотач и флуороване гасове са ефектом стаклене баште. У периоду 2015-2017, МПЗЖС ће координирати израду Националне стратегије у области климатских промена и одредити мере и органе за спровођење. МПЗЖС ће такође координирати и успоставити неопходне програме за грађење капацитета за друге релевантне националне институције, као и за пословни и цивилни сектор. МПЗЖС намерава да интегрише главна питања климатских промена у све релевантне секторске политике у Србији заједно са другим органима. Предвиђа редовно упознавање јавности са информацијама релевантним за климатске промене. Инспекција за заштиту животне средине МПЗЖС је надлежна за извршење законодавства везаног за систем трговине емисијама (ETS).

Национални савет за климатске промене је установљен у новембру 2014. године да координира израду и спровођење политика, планова и мера за решавање питања климатских промена.² Агенција за заштиту животне средине Републике Србије (АЗЖС) је надлежна за питања имплементације, укључујући прикупљање података о емисијама гасова са ефектом стаклене баште.

Агенција за безбедност саобраћаја је надлежна за спровођење прописа о емисијама CO₂ из аутомобила и комбија. Планира се да Акредитационо тело Србије (АТС) буде надлежно за акредитацију верификатора у сврху система трговине емисијама (EU ETS).

Министарство енергетике и рударства (Одсек за одрживи развој и климатске промене у сектору енергетике, са 5 запослених) бави се питањима климатских промена у сектору енергетике и надлежно је за хватање и складиштење угљеника. Министарство је такође одговорно за квалитет горива. Управа царина је одговорна за контролу увоза/извоза флуорованих гасова и супстанци које оштећују озонски омотач (ODS). Хидрометеоролошки завод има Одељење за климатске промене са 10 запослених који раде на климатским моделима. Такође је домаћин Подрегионалног виртуелног центра за климатске промене за Југоисточну Европу. Друга министарства са надлежностима у овој области су Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарство привреде и Министарство унутрашњих послова (одговор у ванредним ситуацијама и управљање у катастрофама).

III - ОЦЕНА СТЕПЕНА УСКЛАЂЕНОСТИ И КАПАЦИТЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ

Уопште узев, законодавство Републике Србије усклађено је у задовољавајућој мери са правним тековинама ЕУ које покривају ово поглавље, мада су спровођење и извршење у раној фази. Предстоји много посла што се тиче спровођења законодавства и успостављања

² Ажурирано са пододбора са Србијом, 2-3. јул 2015. године.

неопходних административних капацитета и капацитета за извршење и контролу који се захтевају у правним тековинама ЕУ.

Република Србија има свеобухватну стратегију за секторе животне средине и климатских промена (2011), у којој су у главним цртама представљене планиране иницијативе и дугорочне политике за усклађивање са правним тековинама ЕУ. Преношење у национално право и спровођење акционог плана усвојеног у септембру 2015. године обухвата програмске планове за припреме у погледу политике, као и законодавне и институционалне припреме; обухваћен је и национални инвестициони план за заштиту животне средине (укључујући инвестиције у повећање отпорности на катастрофе и прилагођавање климатским променама). Пошто ће трошкови усклађивања са правним тековинама ЕУ у области заштите животне средине и климатских промена бити високи, у акционом плану Републике Србије предвиђа се обезбеђивање адекватних финансијских средстава потребних за омогућавање спровођења предложене динамике за усклађивање законодавства и спровођење. Република Србија треба да оконча усклађивање законодавства до датума приступања.

Република Србија треба да финализује успостављање систематског стратешког планирања и почне да спроводи активности у вези са утврђеним доприносом земље Париском споразуму о клими из 2015. године.

Све у свему, у Републици Србији постоје институције одговорне за развој политике, спровођење и извршење, али оне се морају ојачати у знатној мери. Ниво административних капацитета и број стручних кадрова за питања заштите животне средине треба да се повећају, и на националном и локалном нивоу, и целокупним секторима животне средине и климе. Постојећи систем делимично пренетих надлежности за управљање заштитом животне средине захтева преиспитивање, да би се обезбедило да пренете надлежности буду усклађене са капацитетом. Законодавство у области животне средине треба да се пренесе и у друго релевантно законодавство сектора. То је од посебног значаја када је у питању законодавство којим се регулише изградња, да би се обезбедио интегрисан приступ издавању дозвола када је у питању заштита животне средине. Укидање функционалне Агенције за хемикалије и Фонда за заштиту животне средине, као и флукуација запослених и ограничена финансијска средства у релевантним министарствима и Инспекцији за заштиту животне средине, разлози су за забринутост, посебно када је у питању укупан капацитет ових институција за обезбеђивање делотворног спровођења и извршење правних тековина ЕУ.

Република Србија треба да консолидује свој капацитет стратешког планирања и јасно повеже инвестиције са стратешким приоритетима. Треба да предузме мере за утврђивање делотворног и сталног система финансирања за активности у области животне средине и климе, укључујући знатне инвестиције у инфраструктуру и стабилно финансирање суштинских главних услуга, као што је мониторинг животне средине.

Потребна је делотворнија координација између МПЗЖС, МУП и других релевантних министарства, институција, тела и локалних органа власти. Напоре који се улажу за јачање инспекције и извршење, треба да прати отклањање недоследности и недостатака у законодавству који спречавају делотворно извршење.

Постоји неколико механизма за интегрисање заштите животне средине и управљање ризицима од катастрофа, као и активности у области климе, у друге политике, као што су саобраћај, енергетика, пољопривреда, углавном на нивоу стратешког документа, мада је њихова примена ограничена.

Што се тиче међународних конвенција на основу Поглавља 27, ЕУ ће наставити да прати, у току преговарачког процеса, испуњавање прекограничних обавеза када су у питању сви суседи Републике Србије.

ЖИВОТНА СРЕДИНА

Ш.а. Хоризонтално законодавство

Република Србија је постигла **висок ниво усклађености** са хоризонталним законодавством ЕУ.

Законодавство Републике Србије је делимично усклађено са директивама о **СПУЖС** (стратешка процена утицаја на животну средину), **ПУЖС** (процена утицаја на животну средину) и **Архуском конвенцијом**, у погледу приступа информацијама, правди и учешћа јавности. Пет Архуских центара за информисање јавности активно је и на располагању релевантним НВО на територији Републике Србије. Министарство пољопривреде и заштите животне средине (МПЗЖС) јесте орган надлежан на националном нивоу, док су АП Војводина и општине надлежни за ПУЖС пројеката и СПУЖС планова и програма на регионалном и општинском нивоу. Спровођење директива о ПУЖС и СПУЖС је у току и могу се већ доставити извештаји о неким резултатима. Међутим, потребни су даљи напори за спровођење директива о ПУЖС и СПУЖС, на националном, регионалном и општинском нивоу. Значајне процене утицаја на животну средину, укључујући дужно разматрање свих могућих утицаја, разумних алтернатива, кумулације са другим пројектима, плановима и програмима, као и неопходне мере ублажавања и обештећења, треба правилно извршити. Треба да се побољша квалитет процене утицаја и јавне расправе са цивилним друштвом и свим заинтересованим странама. Треба обезбедити ефикасну координацију између различитих органа, као и са свим заинтересованим странама. Такође, потребни су даљи напори за остваривање приступа информацијама у погледу животне средине због великог борја актера који учествују у томе, као што су регионални органи, општине и други државни органи који се предвиђају у Директиви. Управни и судски поступци у вези са **прекршајима и кривичним делима против животне средине** треба да се спроводе делотворније.

Република Србија треба да настави усклађивање и спровођење Директиве о **одговорности за штету према животној средини (ELD)**, у погледу спречавања и санације штете нанесене животној средини. Делотворно спровођење *ELD* и Директиве о прекршајима и кривичним делима против животне средине је неопходно ради унапређења нивоа извршења целокупног законодавства у области животне средине.

Усклађеност са *INSPIRE* Директивом (инфраструктура за просторне информације) и спровођење још увек су у раној фази. Неопходно законодавство, капацитет за спровођење и инфраструктура тек треба да се развију.

III.6. Квалитет ваздуха

У области квалитета ваздуха, Република Србија је постигла добар ниво усклађености законодавства са већином релевантних директива. Постоји извесно стратешко планирање за спровођење директива, подржано кредибилним преузетим обавезама у погледу финансирања и инвестиционог планирања.

Република Србија је постигла висок ниво усклађености законодавства са Директивом о **квалитету амбијенталног ваздуха** и 4. „ћерком Директивом“. Спровођење је отпочело на основу горе наведеног стратешког планирања о стандардима квалитета ваздуха, зонама квалитета ваздуха, мрежи мониторинга квалитета ваздуха. МПЗЖС подноси извештаје о квалитету ваздуха Европској мрежи за информисање о животној средини и посматрање животне средине (*EIONET*) и Европској агенцији за животну средину (*EEA*). Република Србија мора да планира и обезбеди знатне инвестиције за лабораторије, опрему и људске ресурсе да би обезбедила делотворно спровођење. Ажурирање података у 2015. години о квалитету ваздуха показало је да је у седам од осам урбаних агломерација у Републици Србији пређена дозвољена граница за неколико загађивача. План квалитета ваздуха за Београд још увек није усвојен а планирање у погледу квалитета ваздуха за преостале агломерације треба да се убрза.

Република Србија је постигла свеукупан добар ниво усклађености законодавства са Директивом о **националној горњој граници емисије (NEC)**, мада је спровођење још увек у раној фази. Рад на националном плану за смањење емисије у енергетском сектору је окончан, али још треба да се усвоји. Будући национални план о смањењу емисије гасова стаклене баште треба да садржи јасне информације о годинама за које треба одредити горњу границу емисија на националном нивоу, по могућству укључујући 2020. годину као годину усклађености, у складу са Готенбуршким протоколом са изменама допунама, као и 2030. годину ради прилагођавања дугорочног планирања.

Усклађеност законодавства Републике Србије са Директивом о **садржају сумпора у одређеним течним горивима** је делимична и спровођење је у раној фази. Република Србија треба да размотри унапређење извршења путем економичних инспекција које врше надлежни органи, као и одређивањем новчаних казни у складу са Директивом. Што се тиче извештавања, при одређивању планова за спровођење, Република Србија треба да узме у обзир захтеве одређене у Сprovedбеној одлуци Комисије (ЕУ) 2015/253 од 16. фебруара 2015. године, где су одређена правила која се тичу узорковања и извештавања на основу Директиве Савета 1999/32/ЕЗ у погледу садржаја сумпора у гориву у речној и поморској пловидби.

Република Србија треба да изврши даље усклађивање са директивама **фазе I и II сакупљања бензинских пара (VOC Petrol I and II)**, укључујући усвајање неопходног правног оквира. Играчи на тржишту горива на које се односе ове две директиве, треба да се што пре идентификују и ангажују у процесу ради обезбеђивања неопходних инвестиција за потребну опрему.

У процесу спровођења свих директива о квалитету ваздуха потребно је уложити велике

напоре, будући да то захтева велика улагања, укључујући улагање приватних компанија. Такође треба ојачати постојећи систем мониторинга и структуре надлежне за прикупљање и обраду података за будуће извештавање Комисије. Мрежа станица за мониторинг треба да се прошири, посебно у загађеним подручјима. Даље јачање административног капацитета је неопходно. Република Србија треба да инвестира неопходне људске ресурсе и опрему за спровођење правних тековина ЕУ у области квалитета ваздуха.

Ш.в. Управљање отпадом

Република Србија је постигла добар ниво усклађености законодавства са Оквирном директивом о отпаду, директивама о депонијама, амбалажи и амбалажном отпаду, возилима којима је истекао животни век и полихлорованом бифенилу и полихлорованом терфенилу. Међутим, спровођење директива и прописа у вези са отпадом још увек је у раној фази. Република Србија је усвојила Национални план управљања отпадом, где су одређени рокови и дефинисани главни инструменти и мере за обезбеђивање усклађености са законодавством ЕУ у области отпада. Утврђивање интегрисаног система управљања отпадом и одговарајуће инфраструктуре је у раној фази, а отпад се и даље одлаже на отвореним депонијама или бројним нелегалним депонијама. У стратешком и инвестиционом смислу, Република Србија се поуздаје у одлагање на депонијама као главној опцији управљања отпадом. Треба развити друге облике управљања отпадом да би одлагање на депонијама постало само крајње решење. Нове инвестиције у области отпада треба да буду више фокусиране на одвајање отпада и рециклажу. Пре доношења било какве одлуке о изградњи ових депонија, пажњу треба усмерити ка јачању напора за свођење отпада на најмању могућу меру путем спречавања стварања отпада, одвојено прикупљање и рециклажу. Такве мере су знатно јефтиније од грађења нове, тешке инфраструктуре; оне такође имају ефекта на остваривање циљева у погледу хијерархије отпада у ЕУ, камена темељца политике управљања отпадом у Европи.

Пуна усклађеност са Оквирном директивом о отпаду још треба да се постигне а спровођење закона треба побољшати. Укупно спровођење Директиве је у раној фази. Потребни су додатни напори за испуњавање релевантних циљева када су у питању стаклени и метални амбалажни отпад. Потребно је више инвестиција и унапређења на националном нивоу за решавање системских слабости при спровођењу пројеката за заштиту животне средине, да би управљање токовима специјалних врста отпада било у складу са захтевима ЕУ.

Република Србија је постигла добар ниво усклађености са Директивом о амбалажи и амбалажном отпаду 94/62/ЕЗ, али је још у раној фази спровођења.

Република Србија је постигла висок ниво усклађености законодавства са Директивом о депонијама 1999/31/ЕЗ, али је спровођење још увек у раној фази. Тренутно, само осам (8) депонија (неопасни отпад) ради у складу са захтевима Директиве. Изградња 9. регионалне депоније у Суботици почела је крајем 2015. године. Санација и затварање депонија који нису у складу са правним тековинама ЕУ треба да буду високо на листи приоритета.

Република Србија је постигла задовољавајући ниво усклађености законодавства са Директивом **о отпаду од електричне и електронске опреме (WEEE)**, мада је спровођење још увек у раној фази.

Република Србија је постигла делимичну усклађеност са Директивом **о батеријама и акумулаторима 2006/66/ЕЗ**. Међутим, нема планова за спровођење кључних одредби Директиве, као што је успостављање система за одвојено сакупљање батерија и акумулатора, њихово одлагање и рециклажу, схеме сакупљања отпада која се састоји од преносивих батерија и акумулатора, као и третман и рециклажу сакупљених батерија и акумулатора.

Република Србија је постигла висок ниво усклађености законодавства са Директивом **о полихлорованом бифенилу и полихлорованом терфенилу (PCB/PCT) 96/59/ЕЗ** и започела њено спровођење. Спровођење ће потрајати и захтева инвестиције и стручност. Потребни су посебни напори за безбедно одлагање опреме која садржи PCB.

Већина одредби Директиве **о возилима којима је истекао животни век 2000/53/ЕЗ** обухваћена је националним законодавством. Република Србија је почела са спровођењем, али су потребни додатни напори за успостављање ефикасног система сакупљања, сертификације и третмана возила којима је истекао животни век.

Усклађеност са Директивом **о ограничењима за употребу опасних материја (RoHS)** је у раној фази. Република Србија треба да обезбеди пуно преношење у национално право и извршење, посебно установљавањем надзорног органа.

Република Србија је постигла знатан ниво усклађености законодавства са Директивом **о канализационом муљу 86/278/ЕЕЗ**, мада је спровођење у пракси у раној фази. Посебна пажња треба да се посвети успостављању граничних вредности за тешке метале у земљи и муљу у складу са анексима Директиве.

Република Србија је постигла делимичну усклађеност са Директивом **о рударском отпаду**.

Потребно је уложити велике напоре за спровођење правних тековина ЕУ у области отпада. Спровођење захтева велика улагања и даље јачање административног капацитета на националном и локалном нивоу. Треба појачати сарадњу између државе и локалних органа. Република Србија треба да настави да ради на плановима управљања отпадом, укључујући план за опасни отпад на националном и локалном нивоу (овај последњи, по потреби) и обезбеди адекватан проток инвестиција. Ови планови треба да интегришу активности ради свођења количина отпада на најмању могућу меру - укључујући спречавање стварања отпада, одвојено сакупљање, рециклажу итд. - и управљање отпадом који се не може третирати другачије осим одлагањем на депоније. Планови треба да се заснивају на претпоставци да депонијски отпад треба ограничити на неизбежни минимум. Република Србија би такође требало да успостави системе одвојеног сакупљања отпада и постројења за одлагање за специфичне врсте отпада, или прилагоди постојеће у складу са захтевима правних тековина ЕУ и развије адекватне схеме финансирања.

Ш.г. Квалитет вода

Ниво усклађености законодавства Републике Србије са правним тековинама ЕУ у сектору вода је ограничен. Мреже мониторинга за све водне ресурсе (површинске воде, речне и морске воде и подземне воде), планови управљања речним сливовима и инфраструктура за третман отпадних вода у раној су фази развоја. Република Србија мора да уложи знатне напоре за усклађивање свог законодавства са правним тековинама ЕУ, његово спровођење и јачање административног капацитета, укључујући систем извршења и међуресорну координацију. Јединствена листа приоритетних инфраструктурних пројеката за управљање отпадним водама припремљена је у мају 2014. године. Национална стратегија и акциони план за заштиту вода тек треба да се усвоје. Приоритет треба дати усклађивању законодавства са правним тековинама ЕУ и спровођењу кодекса добре пољопривредне праксе. Потребно је значајно инвестирање за модернизацију капацитета за третман воде за пиће у свим типовима агломерација. Планирање стратешких инвестиција за смањење загађења воде и даље кочи недостатак националне стратегије за заштиту вода. Недостатак постројења за пречишћавање отпадних вода у Београду ограничава делотворност инвестиција у пречишћавање отпадних вода урбаних агломерација узводно.

Република Србија мора да успостави регистар заштићених подручја, да хармонизује и оконча испуњавање захтева у погледу мониторинга, да ради на дефинисању еколошког и хемијског статус и циљева за површинске воде и подземне воде, да утврди програме мера које се захтевају и да припреми планове управљања речним сливовима ради унапређења спровођења **Оквирне директиве о водама 2000/60/ЕЗ**. Крајњи предложени рок предложен за пуно спровођење Оквирне директиве о води () није у складу са предвиђеним кашњењем за постизање њених циљева (15 година).

Усклађеност са Директивом **о пречишћавању комуналних отпадних вода 91/271/ЕЕЗ (UWWTD)** је у раној фази. Република Србија треба да дефинише агломерације и одреди осетљива подручја у складу са захтевима Директиве. Такође је потребан план управљања водама, динамика спровођења Директиве у дефинисаним агломерацијама и детаљно инвестиционо планирање и планирање административних ресурса.

У погледу Директиве **о нитратима 91/676/ЕЕЗ**, Република Србија мора да установи мрежу мониторинга за мерење концентрације нитрата у површинским водама и подземним водама. На основу резултата мониторинга, Република Србија мора да идентификује воде загађене нитратима или оне воде које су под ризиком да ће се загадити нитратима из пољопривредних извора, као и да одреди рањиве зоне обухваћене одводњавањем пољопривредног земљишта у те воде. Такође, тачан акциони програм за све одређене зоне треба израдити у складу са Директивом. Република Србија треба да организује информисање пољопривредника, да би се обезбедило пуно спровођење Директиве и делотворна контрола на нивоу пољопривредних газдинстава.

Република Србија мора да предузме конкретне кораке за усклађеност законодавства и спровођење Директиве **о стандардима квалитета животне средине 2008/105/ЕЗ**, Директиве **о подземним водама 2006/118/ЕЗ**, Директиве **о поплавама 2007/60/ЕЗ** и Директиве **о квалитету воде за купање 2007/6/ЕЗ**. Усклађеност са овим директивама је у

раној фази. Екстремне поплаве до којих је дошло у мају 2014. године захтевају брзо унапређење система и инфраструктуре за спречавање поплава и управљање водама. Усклађивање са одредбама Директиве **о техничким спецификацијама за хемијске анализе и мониторинг статуса воде** 2009/60/ЕЗ је у току.

Потребно је улагање великих напора у смислу финансијских и људских ресурса у току процеса спровођења у читавом сектору. Потребне су велике инвестиције, а посебно када је у питању изградња или модернизација система за сакупљање комуналних отпадних вода и пречишћавање, увођење нових технологија за третирање воде за пиће и снабдевање водом за пиће, мониторинг и заштита подземних вода и воде за купање. За спровођење директива о водама, мора се успоставити одговарајући систем мониторинга, као и административне структуре одговорне за прикупљање и обраду података. Мора се развити будући систем извештавања Комисије. Пажња се мора посветити добром планирању административних капацитета на националном и локалном нивоу за спровођење свих директива у вези са водама. Република Србија мора да обезбеди кохерентност деловања свих органа који су ангажовани на питању управљања водама.

Ш.д. Заштита природе

У области заштите природе, Република Србија је делимично ускладила своје законодавство са правним тековинама ЕУ. Спровођење правних тековина ЕУ је још увек у раној фази.

Република Србија мора да у потпуности пренесе у национално законодавство одредбе директива **о стаништима и птицама**. Још увек постоје значајне празнине и недостаци у преношењу у национално право, на пример, допушта се лов на врсте птица које су забрањене за лов, или недостатак јасних одредби о изузимању из примене по директивама. Институционални оквир за одређивање и управљање будућим стаништима *NATURA 2000* треба да се надогради и обезбеде адекватна средства. Мрежа мониторинга је веома ограничена, као и научни подаци за одређивање подручја *Natura 2000*. Република Србија је до сада одредила неколико *Emerald* подручја (будућа *NATURA 2000*), мада треба уложити више напора у прикупљање података о подели по врстама станишта, подељеним врстама птица, да би се подржао нацрт националне листе Подручја од значаја за Заједницу по Директиви о стаништима, и одредила подручја посебне заштите по Директиви о птицама. Република Србија треба да прикупи научне податке за могуће предлоге измена и допуна анекса директива о стаништима и птицама. Што се тиче спровођења, треба наставити рад на управљању заштићеним подручјима и будућим *Natura 2000* подручјима, као наставити успостављање система мониторинга када је у питању очување статуса станишта и врста, како се захтева по директивама. Инвестиције у хидроенергетске пројекте треба да су у складу са законодавством ЕУ у области животне средине, а посебно са обавезама у погледу заштите природе. Недостатак средстава и недовољан административни капацитет озбиљно коче спровођење ове две директиве.

Република Србија ће морати да спроводи Уредбу **о заштити врста дивље фауне и флоре** регулисањем трговине у вези са тим (*CITES* - Конвенција о међународној трговини угроженим врстама дивље фауне и флоре). Законодавство којим се спроводи *CITES* је ажурирано да би се обухватиле листе заштићених врста. Извршене су значајне заплене

угрожених врста којима се нелегално трговало. Капацитет *CITES* јединице и органа за извршење треба појачати да би могли да се ухвате у коштац са свим изазовима нелегалне трговине дивљим врстама. Република Србија ће морати да и даље организује обуку инспектора и служби који врше контролу на граничним прелазима. Одређени гранични прелази треба да се опреме објектима који омогућавају издавање дозвола за примерке дивље флоре и фауне, као и за привремено чување конфискованих биљака и животиња у одговарајућим условима.

У погледу одредби Уредбе 511/2014 о Протоколу из Нагоје, Република Србија мора да одреди надлежне органе и одреди систем новчаних казни за кршење Уредбе. Такве одредбе не могу да се директно примењују само због чињенице што је Протокол ратификован.

Национално законодавство Републике Србије ће морати да се усклади са Директивом о држању **дивљих животиња у зоолошким вртovima**. Одредбе Уредбе о *leghold* замкама такође треба да нађу своје место у законодавству Републике Србије да би се обезбедила усклађеност са правним тековинама ЕУ. Спровођење треба да се настави у складу са тим.

Република Србија такође мора да започне усклађивање са законодавством ЕУ о **СПУЖС** (Директива 83/129/ЕЕЗ, Уредба (ЕК) 1007/2009 и њена Сprovedбена уредба (ЕУ) 737/2010), као и да почне да спроводи уредбе **о шумама, управљању шумама и спречавању незаконите трговине (FLEGT) и дрвету**.

Административни капацитети Републике Србије на националном и локалном нивоу треба да се ојачају у знатној мери. Посебну пажњу треба посветити развоју снажне инспекцијске мреже која је способна да извршава одредбе целокупног законодавства у области заштите природе.

Ш.ђ. Индустијско загађење и управљање ризицима

Што се тиче индустријског загађења и управљања ризицима, усклађеност са директивама и уредбама ЕУ (посебно Директивом о индустријским емисијама (*IED*), Директивом о контроли опасности од великих акцидената који укључују опасне материје (*Seveso III*), уредбама о систему управљања заштитом животне средине (*EMAS*) и о знаку заштите животне средине (еко-знак) (*Ecolabel*)) још увек је у раној фази. Република Србија ће морати да убрза динамику усклађивања са правним тековинама ЕУ. Процес спровођења је у раној фази у читавом сектору а административни капацитет треба знатно ојачати.

Део Директиве о **индустијским емисијама** који се тиче интегрисаног спречавања и контроле загађења, великих постројења за сагоревање и (ко)инсинерације отпада, делимично је усклађен са са правним тековинама ЕУ. Република Србија мора да настави да улаже напоре за пуну усклађеност и спровођење свих одредби Директиве о индустријским емисијама (*IED*). Такође треба да ојача свој административни капацитет и инспекцијски систем. Република Србија би требало да припреми национални план о смањењу емисија за велика постројења за сагоревање. Међутим, са изменама и допунама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине у марту 2015. године одложен је крајњи рок до којег постојећа постројења морају имати важећу дозволу од 2015. до 2020. године. Република Србија још није размотрила захтев из правних тековина ЕУ за успостављање интегрисаног поступка издавања дозвола. Већина постројења за интегрисано спречавање и контролу загађивања (ИСКЗ) поднело је захтеве за дозволе, мада је издато врло мало дозвола. Спор напредак при издавању дозвола објашњава се ограниченим капацитетом надлежног одељења у Министарству пољопривреде и заштите животне средине, као и ограниченим знањем подносилаца захтева у погледу обезбеђивања релевантних података.

Треба напоменути, по Уговору о оснивању Енергетске заједнице³, са изменама и допунама у Одлуци D/2013/06/MC-EnC Министарског савета Енергетске заједнице од 24. октобра 2013. године, да је Република Србија обавезна да спроводи Поглавље III и Анекс V Директиве о индустријским емисијама (*IED*) (покривање великих постројења за сагоревање) од 1.1.2018. године за нова постројења.

Главни елементи Директиве *Seveso III* још увек недостају у законодавству Републике Србије. Планови заштите од удеса, систем извештавања и инспекцијски систем такође треба да се успоставе. Ограничења капацитета коче процес у спровођењу законодавства о спречавању хемијских акцидената.

Република Србија треба да настави са спровођењем Директиве о **лако испарљивим органским једињењима** (*VOC*) које је у раној фази.

Треба наставити спровођење уредби ЕУ о **систему за управљање животном средином и контролу заштите животне средине** (*EMAS*) и **еко-знаку**.

³ https://www.energy-community.org/portal/page/portal/ENC_HOME/AREAS_OF_WORK/Obligations/Environment/Acquis_Large_Combustion_Plants

Потребни су велики напори за обезбеђивање спровођења правних тековина ЕУ у овом сектору будући да су потребне велике инвестиције, у складу са правним тековинама ЕУ у области државне помоћи, посебно за прилагођавање постојећих постројења захтевима правних тековина ЕУ, изградњу постројења за инсинерацију или коинсинерацију и посао на чишћењу у највећим индустријским постројењима. Такође је потребно даље јачање административног капацитета. Треба успоставити и делотворан механизам за размену информација и координацију свих тела која учествују у томе.

Ш.е. Хемикалије

Република Србија је постигла висок ниво усклађености са правним тековинама ЕУ у сектору хемикалија. Спровођење је у току. Што се тиче управљања хемикалијама, усвојен је Закон о изменама и допунама Закона о забрани производње хемијског оружја и његовом уништавању у новембру 2013. године. Измене и допуне Закона о хемикалијама и Закона о биоцидима из марта 2015. године обезбеђују јасно разграничење ранијих преклапајућих инспекцијских дужности између инспекција у области животне средине тржишне и санитарне инспекције, као и ветеринарске инспекције када су у питању биоциди. Капацитет за инспекцију у области заштите животне средине је довољан. Република ће морати да настави процес усклађивања путем усвајања потребних спроведбених прописа за обезбеђивање спровођења и извршења.

Република Србија је предузела неколико позитивних корака у процесу усклађивања са Директивом о регистрацији, евалуацији, ауторизацији и рестрикцијама хемикалија (**REACH**). Међутим, још увек је потребно усвајање законодавства за спровођење и успостављање адекватних капацитета за делотворно спровођење и учешће у техничком раду на европском нивоу (посебно Европске агенције за хемикалије (**ECHA**)).

Што се тиче Уредбе (ЕК) бр. 850/2004 о упорним органским загађивачима (**POP**), Република Србија је ажурирала свој први Национални имплементациони план (НИП) 2015. године. Законодавство Републике Србије је скоро у потпуности хармонизовано и успостављен је институционални оквир за спровођење **POP** Уредбе.

Што се тиче **извоза и увоза опасних хемикалија**, Република Србија је ратификовала Ротердамску конвенцију 2009. године и спроводи је у потпуности. Република Србија је већ хармонизовала релевантно законодавство са Уредбом (ЕУ) бр. 649/2012 и у потпуности је спроводи, укључујући све процедуре и обавезе у погледу контроле и извршења.

Потребно је уложити даље напоре за потпуно усклађивање са Уредбом о **класификацији, означавању и паковању хемикалија (CLP)** и за обезбеђивање делотворног спровођења. Исто важи за Директиву 2010/63/ЕУ о **заштити животиња које се користе за научне сврхе**, Уредбу о **живи** (ЕК) 1102/2008 и Директиву о **азбесту** 87/217/ЕЕЗ.

Република Србија мора да настави усклађивање са Уредбом о **биоцидима** и припрему посебног плана спровођења, укључујући финансијску пројекцију. С тим у вези, Република Србија треба да обезбеди да на располагању буде довољно средстава за спровођење ове Уредбе, која је комплексна и захтева велика средства.

Потребни су велики напори у смислу јачања административног капацитета за спровођење правних тековина ЕУ у овој области у краткорочном периоду. У Министарству пољопривреде и заштите животне средине, Одељење за хемикалије је основано 2013. године и оно је преузело све функције Агенције за хемикалије која је затворена. Међутим, број техничких радних места у области хемикалија је драстично смањен. Даље јачање административног капацитета је дакле неопходно, посебно у области процене ризика од бицидних производа. МПЗЖС и Инспекција за заштиту животне средине морају да запосле кадрове са релевантним техничким стручним квалификацијама. Такође је потребна даља обука, опрема и довољно финансијских средстава за повећање капацитета и обезбеђивање делотворног спровођења правних тековина ЕУ. Као пример, потребно је запошљавање и обука додатног броја токсиколога, а посебно еко-токсиколога.

Ш.ж. Бука

Република Србија је постигла добар ниво усклађености законодавства са Директивом о заштити од буке. Међутим, спровођење је у раној фази. Треба ојачати административни капацитет за припрему стратешких мапа буке и акционих планова, укључујући на општинском нивоу.

ЦИВИЛНА ЗАШТИТА

Република Србија је у задовољавајућој мери усклађена са правним тековинама ЕУ у области цивилне заштите. Међутим, мораће да унапреди свој административни капацитет да би ускладила законодавство са системом стандарда и добре праксе држава чланица. Треба ојачати техничке и материјалне ресурсе, а посебно је потребно даље опремање цивилне заштите и обука у том погледу, али и одговарајући кадрови да би се постигла добра основа за пружање адекватне помоћи у превенцији ризика и постизање спремности, као и неопходно реаговање у случају ванредне ситуације. Треба ојачати људске ресурсе задужене за постизање спремности и реаговање на општинском нивоу. С обзиром на учесталост и утицај катастрофа у земљи, смањење ризика од катастрофа и управљање катастрофама треба да буду приоритет на националном и локалном нивоу.

Република Србија ће морати да и даље ради на превенцији катастрофа, са већим фокусом на процени ризика и планирању управљања ризицима, укључујући посебно на општинском нивоу. Република Србија, као земља која учествује у Механизму цивилне заштите ЕУ (*UCPM*), мора да гради неопходан капацитет за извршење националне процене ризика, да врши планирање управљања ризицима, као и процену својих способности за управљање ризицима, и да обавештава Комисију у складу са тим.

Република Србија ће морати да успостави везу са Заједничким системом за комуникацију и информисање у ванредним ситуацијама (*CECIS*) Координационог центра Комисије за реаговање у ванредним ситуацијама, да успостави систем који обезбеђује комуникацију у ванредним ситуацијама 24 сата дневно, као и да размењује информације везане за катастрофу и даје рана упозорења. Ради успостављања комуникације са Координационим центром за реаговање у ванредним ситуацијама, Република Србија ће морати да успостави *sTESTA* везу у сигурној трансевропској мрежи за телематику између управа.

Било која регионална координација и улога интервентно-спасилачких служби Српско-руског хуманитарног центра, а пример за то су недавне понуде од стране руског кодиректора Центра великом броју суседних држава да потпишу меморандум о разумевању за регионалну сарадњу, представља ризик за дуплирање активности на основу *UCPM*, што треба избегавати. Даљи развој догађаја, укључујући било које покушаје за развој регионалне улоге Центра за ванредне ситуације у Нишу, ЕУ ће помно пратити, укључујући у контексту преговора о приступању.

КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ

У области климатских промена, Република Србија је ратификовала све релевантне међународне конвенције и протоколе о климатским променама и спроводи их. Република Србија се редовно придружује позицијама ЕУ у међународном контексту. Међутим, Република Србија мора да учини даље напоре да обезбеди остваривање својих међународних обавеза до 2020. године и после тога. Република Србија је поднела Намеравани национално одређени допринос (*INDC*) на основу Оквирне конвенције УН о климатским променама (*UNFCCC*) 30. јуна 2015. године по Париском споразуму о клими из 2015. године, а који ће ступити на снагу после 2020. године, најкасније. *INDC* обухвата циљ смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште у привреди од 9,8% до 2030. године у поређењу са 1990. годином. Покрива све гасове са ефектом стаклене баште и базира се на Међународном панелу о методологији у области климатских промена из 2006. године, и обухвата активности на прилагођавању.

Република Србија нема свеобухватну и снажну климатску политику. Поред тога што је Национална стратегија за борбу против климатских промена у фази израде, Република Србија треба да обезбеди да њена будућа климатска политика буде у складу оквиром ЕУ до 2030. године за климатску и енергетску политику. Поред напора за ублажавање климатских промена, треба уложити и напоре за прилагођавање климатским променама.

Све у свему, Република Србија је постигла ограничен ниво усклађености законодавства са правним тековинама ЕУ. Спровођење је у врло раној фази. Мада постоји извештај напредак када су у питању уредбе о флуорованом гасу и супстанцама које општењу озонски омотач, и ограничени напредак у погледу усклађености законодавства са ЕУ *ETS* системом трговине емисијама, потребни су значајни даљи напори у смислу целокупних правних тековина ЕУ. Приоритет треба дати мониторингу, извештавању и верификацији.

Потребни су напори у смислу подизања свести на свим нивоима и подстицање сарадње између свих релевантних заинтересованих страна. Уопште узев, постоје институције одговорне за развој политике, спровођење и извршење, мада је потребно знатно ојачати њихов административни капацитет (људски, технички и финансијски ресурси). То посебно важи за надлежно министарство и његове јединице које се баве климатским променама.

Главни изазови за спровођење обухватају следеће: потреба за унапређењем тачности података, приступачности, упоредивости и транспарентности; недостатак компетентног особља; недостатак обуке и опреме; ограничена финансијска средства и недостатак механизма за међуресорну сарадњу и координацију на државном и локалном нивоу. Израда плана преношења и спровођења, као и измене и допуне Закона о заштити животне средине за увођење Зеленог фонда представљају позитивне кораке.

IV ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

Имајући у виду горе наведено, а посебно налазе представљене у Делу III, Република Србија се може сматрати довољно припремљеном за преговоре о овом поглављу. Дакле,

Комисија препоручује отварање преговора о приступању са Републиком Србијом о Поглављу 27 - Животна средина.